

ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В СИСТЕМІ КЛАСТЕРІВ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Решетняк О.В., Лелюк Д.В.

*Національний Технічний Університет
«Харківський Політехнічний Інститут», м. Харків*

У світовій практиці поширюється тенденція концентрації великих компаній на головних напрямках їх діяльності і делегування виробництва проміжних товарів та забезпечення супутнього обслуговування іншим, малим та середнім підприємствам. Такий підхід до формування кластерів був би ефективним для вітчизняної економіки.

У загальноекономічному розумінні кластер посилює конкурентні переваги окремих компаній і, відповідно, кластера в цілому. Крім того, кластери краще, ніж окремі галузі, стимулюють розвиток технологій, інтеграцію наукових, інноваційних та виробничих підприємств, забезпечують взаємне доповнення між галузями. Як суттєву перевагу кластерів підкреслимо і те, що вони є досить мобільною структурою. З появою нових галузей чи компаній або під впливом змін економічних умов функціонування кластери можуть розширюватися і змінювати спрямованість. Це робить організаційно-економічну форму кластерів оптимальною для функціонування малого та середнього бізнесу в сучасних умовах української економіки. Адже малий та середній бізнес легше пристосовується до змін потреб ринку та менш залежний від стану світової економіки, в той час, як великі компанії можуть акумулювати значні фінансові ресурси для довготривалої стратегії.

Досвід багатьох країн показав, що найбільш вдало функціонують ті малі та середні підприємства, які групуються навколо великих фірм у межах певної географічно обмеженої території і пов'язані з ними виробничими, технологічними, науковими та комерційними зв'язками. Одним з найяскравіших прикладів є система кластерів в Японії, що спершу базувалася на системі субпідрядних зв'язків між крупними, середніми та малими підприємствами. Іноземний досвід показав, що кластерний підхід може бути основою для конструктивного діалогу між представниками малого та середнього бізнесу і державою.

Створення кластерів з підвищеною роллю малого та середнього бізнесу є важливим для переходу української економіки на інноваційний шлях розвитку, оскільки надає можливості корегування наукових дослідів та конструкторських розробок відповідно до виробничого процесу.